

NVE

Begrunnelse for vedtak

Godkjent detaljplan og konsesjonsendringer

Onarheim transformatorstasjon

Kvinnherad kommune i Vestland fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Statnett SF
Referanse	202512821-20
Dato	18.12.2025
Ansvarlig	Anne Johanne Kråkenes og Ingrid Myrtveit
Saksbehandlere	Iselin Ørbek Eide og Rune Sakariassen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Innhold

Innhold	1
1 Bakgrunn	3
1.1 Innledning	3
1.2 Dokumentets innhold og struktur	4
2 Høring og innkomne uttalelser	5
2.1 Detaljplanen har vært på høring	5
2.2 Innspill til detaljplanen	5
3 NVEs vurdering av endringer fra konsesjonen	6
3.1 Søknad om endringer fra konsesjonen	6
3.1.1 Utvidelse av stasjonsområdet	7
3.1.2 Forlengelse av jordkabel	8
3.1.3 Utvidelse av masselager D1	8
3.1.4 Utvidelse av Husnes transformatorstasjon	9
3.2 NVEs vurdering av endringene	9
3.3 Konklusjon	10
3.4 NVEs vurdering av søknad om supplerende ekspropriasjonstillatelse	10
3.4.1 Hjemmel	10
3.4.2 Omfang av ekspropriasjon	11
3.4.3 Interesseavveining	12
3.4.4 Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitte anlegg	12
3.4.5 Vurderinger av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade	12
3.5 NVEs samtykke til supplerende ekspropriasjon	12
3.6 Forhåndstiltredelse	13
4 NVEs vurdering av detaljplanen	13
4.1 Hva vurderer NVE?	13
4.2 Detaljplanlegging av arealbruk	14
4.2.1 Arealinngrep	14

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.2.2 Arrondering og istandsetting	15
4.2.3 Riggplasser	16
4.2.4 Masselager og overskuddsmasser	16
4.2.5 Omlegging av tursti	18
4.2.6 Plassering av muffeanlegg	20
4.2.7 Vegetasjonsskjerming	21
4.3 Naturmangfold	21
4.3.1 Fremmede arter	22
4.3.2 Hule eiker og ask	23
4.4 Riving av eksisterende anlegg	24
4.5 Skogrydding	24
4.6 Naturfare	25
4.7 Kulturminner	25
4.8 Avbøtende tiltak for sauedrift	26
4.9 Støy i anleggsperioden	26
4.10 Oppsummering	27
5 Vedlegg	28

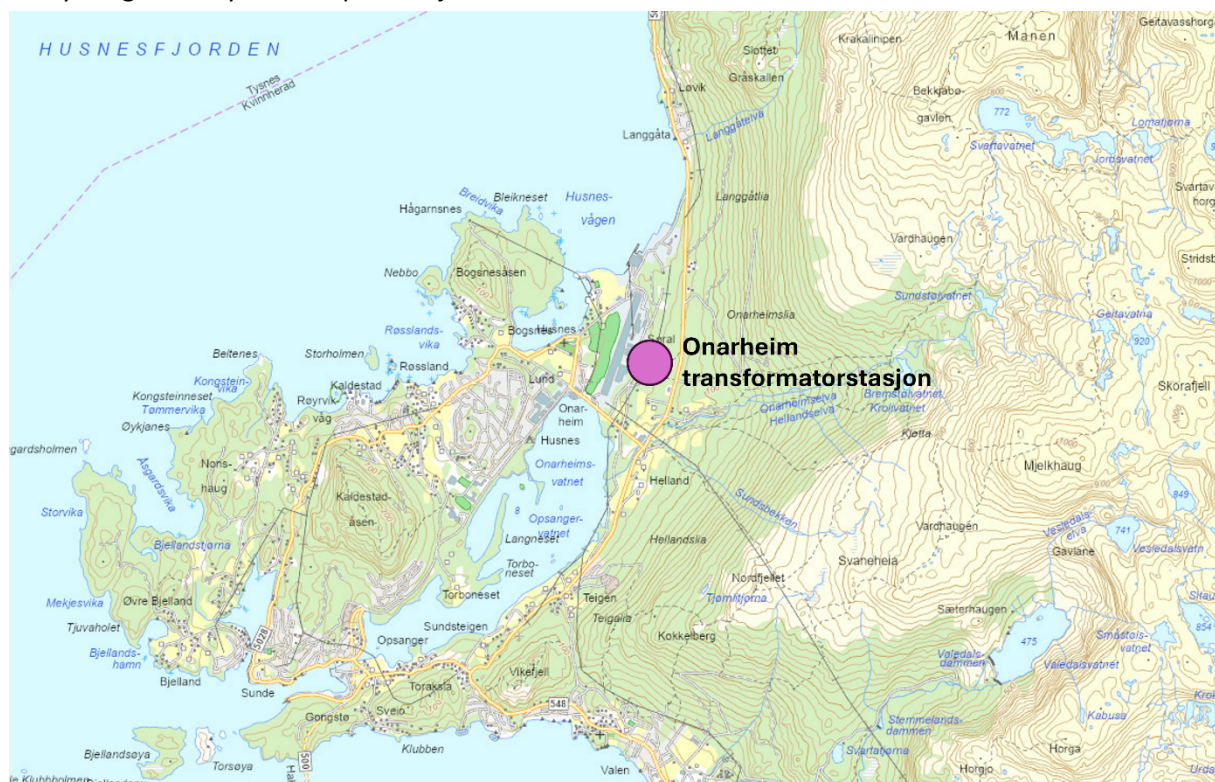
NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

1 Bakgrunn

1.1 Innledning

Den 18. juli 2024 fikk Statnett konsesjon fra NVE for å bygge, eie og drive Onarheim transformatorstasjon i Kvinnherad kommune i Vestland fylke. Anleggskonsesjonen ble oppdatert 16. januar 2025 for å rette opp i en feil. Anleggskonsesjonen omfatter også omlegging av 1,7 kilometer av eksisterende 16 kilometer forbindelser fra Blåfalli inn mot Onarheim transformatorstasjon. Tillatelsen omfatter også to nye luftledninger på ca. 650 meter fra Onarheim stasjon til dagens Husnes transformatorstasjon, og en ca. 900 meter lang jordkabel til Hydro Husnes. Formålet med den nye transformatorstasjonen er å tilrettelegge for fremtidig utvikling og økt forbruk i regionen, og tilknytning av fornybar kraftproduksjon.

Figur 1: Plassering av Onarheim transformatorstasjon. Kilde: NVE Atlas, redigert av NVE.

I konsesjonen er det satt vilkår om at Statnett må utarbeide en detaljplan for tiltaket, som må være godkjent av NVE før anleggsarbeidet kan starte. Statnett sendte 30. mai 2025 inn detaljplanen for Onarheim transformatorstasjon og tilhørende ledninger.¹ En detaljplan er en plan for hvordan anlegget skal bygges for å ivareta kravene i konsesjonen. Detaljplanen skal også konkretisere hvordan Statnett skal bygge og drive anlegget, slik at miljø og landskap blir best mulig ivaretatt.

Statnett sendte den 2. juni 2025 inn en søknad om endring av konsesjonen.² Søknaden omfatter en utvidelse av stasjonsområdet, forlengelse av permanent traktorvei, forlengelse av jordkabel,

¹ NVE ref.: 202512821-1.

² NVE ref.: 202207831-61

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

utvidelse av masselager, utvidelse av Husnes transformatorstasjon og endret linetype på strekningen Onarheim-Husnes.

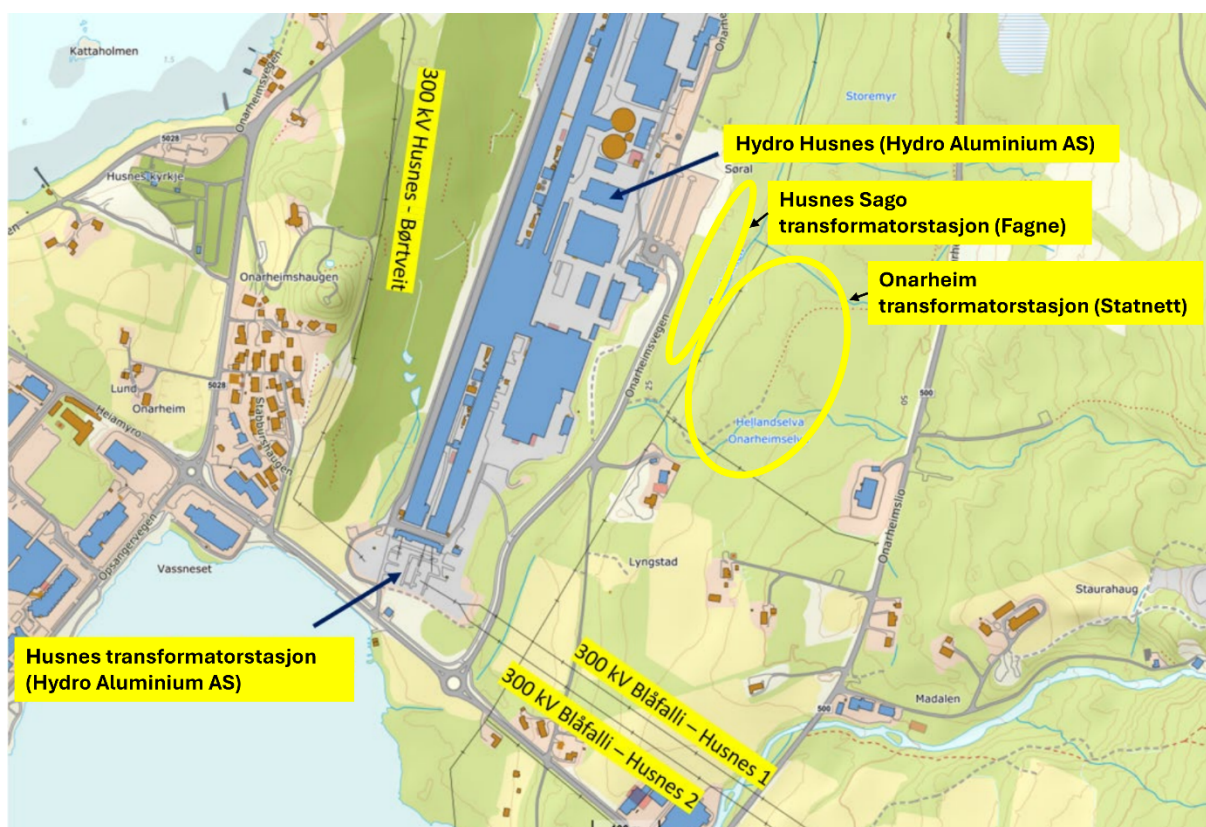
Nærmere beskrivelse av endringssøknaden og NVEs vurdering kan leses i kapittel 3.

1.2 Dokumentets innhold og struktur

I dette dokumentet beskriver NVE vår behandling av søknadene om godkjenning av detaljplan og søknaden om konsesjonspliktige endringer. Først presenterer vi søknadene og oppsummerer høringen og merknadene som har kommet inn. Deretter presenteres de vurderingene som er lagt til grunn for vedtakene som NVE har fattet i saken i dag.

NVEs vedtak i saken framgår i følgende dokumenter:

- Vedtak for godkjent detaljplan³
- Anleggskonsesjon⁴
- Supplerende samtykke til ekspropriasjon⁵

Figur 2: Kart som viser plassering av ulike anlegg i nærheten til Onarheim transformatorstasjon. Flere anlegg har likelydende navn. Kilde: NVE.

³ NVE ref.: 202512821-21.

⁴ NVE ref.: 202207831-63.

⁵ NVE ref.: 202207831-53.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

2 Høring og innkomne uttalelser

2.1 Detaljplanen har vært på høring

I anleggskonsesjonen er det i vilkår nr. 10 blant annet satt krav om at «Statnett skal utarbeide planen i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere». I detaljplanen er det opplyst om at grunneiere og rettighetshavere har vært involvert gjennom flere møter og korrespondanse via e-post gjennom flere prosjektfaser. Tabell 5 i detaljplanen inneholder en oversikt over involvering av myndigheter, grunneiere, interesseorganisasjoner og andre i forbindelse med utarbeidelse av detaljplanen.

NVE sendte detaljplanen og endringssøknaden for Onarheim transformatorstasjon på høring 4. august 2025 til Kvinnherad kommune, Statsforvaltaren i Vestland og Vestland fylkeskommune. Fristen for å komme med innspill til detaljplanen var 15. september 2025. Statnett informerte grunneiere og rettighetshavere om høringen og fristen for å komme med innspill 15. september 2025. Vestland fylkeskommune fikk utsatt høringsfrist til 19. september 2025.

2.2 Innspill til detaljplanen

Vi mottok syv uttalelser til detaljplanen. Innspillene som er relevante for de konsesjonspliktige endringene og detaljplanen er sammenfattet kort nedenfor. For et mer utfyllende sammendrag av uttalelsene viser vi til vedlegg 1. Spørsmålet om det skal gis konsesjon eller ikke er avgjort i vedtak i juli 2024, så eventuelle innspill det er ikke sammenfattet.

Uttalelsene ble oversendt til konsesjonæren for kommentering, og deres kommentarer datert 15. oktober 2025 er gjengitt i kursiv under de aktuelle uttalelsene i vedlegget.

Vestland fylkeskommune skriver i brev datert 18. september 2025 at de planlagte endringene ikke vil ha negative konsekvenser for kulturminner eller kulturmiljø. Den Stavangerske Postveg berøres delvis av terrengtransport T14, men skal settes tilbake i opprinnelig stand etter gjennomført arbeid. En boplass fra eldre steinalder blir ikke berørt, men fylkeskommunen kommenterer at boplassen skal sikres mot skade. Fylkeskommunen minner om at eventuelle funn under arbeidet må meldes umiddelbart, og at tiltak nær fylkesveier krever nødvendige tillatelser etter veglova.

Statsforvaltaren i Vestland skriver i e-post datert 29. september 2025 at tiltaket har stor samfunnsverdi, men krever noe mer areal enn tidligere godkjent, noe som vil øke naturinngrep. Naturmiljøet skal ivaretas i tråd med naturmangfoldloven §§ 8–12, og omlegging av Øyrabekken må avklares med fylkeskommunen. Stein- og jordmasser skal håndteres etter gjeldende regelverk, og tiltaksplan for forurensede masser skal avklares med Kvinnherad kommune. Plikt til å unngå forurensning etter forurensningsloven § 7 understrekes.

Hydro Aluminium AS (Hydro) skriver i brev datert 15. september 2025 at de generelt støtter etableringen av Onarheim transformatorstasjon, men har flere merknader. Hydro eier og har konsesjon for gjerdet og tomten rundt Husnes transformatorstasjon, og Statnett bør stå som byggherre for nødvendig utvidelse, mens Hydro beholder eierskap og driftsansvar etter ferdigstillelse. Kartvedlegg til gjeldene konsesjon bør oppdateres med revidert stasjonsskisse.

Hydro påpeker manglende vurdering av risiko ved masselager D1, mulig blokkering av bekkeløp og konsekvenser for vannkvalitet og biologisk mangfold, og ber om konkrete tiltak for å hindre forurensning.

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Videre etterlyser Hydro klarhet i ansvar og tekniske løsninger for ny tursti, samt formell avtale om drift og vedlikehold av felles VA-anlegg og adkomstvei for å sikre koordinering og kostnadsdeling.

Åsmund Kåre Rørvik skriver i brev av 15. september 2025 at det må stilles strenge krav til støy og forurensning under anleggsarbeidet, med arbeid kun på dagtid på hverdager og kontinuerlige støymålinger ved berørte boliger. Han krever at eksisterende fylling i D2 fjernes og at masser trekkes tilbake fra grensen til hans eiendom for å unngå utglidning og skade. Dreneringsgrøfter må ikke blokkeres, og rør under turstien må opprettholde naturlig drenering. Rørvik påpeker også feil navngivning av vassdragene i dokumentene, som bør korrigeres.

Kvinnherad Industri- og Næringsparti (INP), ved Gunnar Helleland, skriver i brev av 14. september 2025 at det planlagte kabelmuffeanlegget ved golfbanen vil bli svært synlig og dominerende, og at plasseringen på dyrket mark er lite framtidsrettet. Han mener det må vurderes avbøtende tiltak for kabelmuffeanlegget som vegetasjon, grønnfarget betong, utsmykking eller bruk av aluminium for å redusere visuell påvirkning.

Anna Elna Ekeland skriver i brev av 12. september 2025 på vegne av Samarbeidsrådet for natur i Kvinnherad at de stiller spørsmål ved behovet for en større transformatorstasjon, som beslaglegger mer areal og natur.

Geir Helland skriver i brev av 9. september 2025 at den planlagte permanente tilkomstveien til mastepunkt 43 berører hans eiendom. Han har ingen innvendinger mot forlengelsen på ca. 100 meter, men ønsker at veien flyttes til oversiden av mastepunktene og legges i en rettere linje for å tilrettelegge for framtidig bruk som traktor- og tømmervei. Helland påpeker at gjerdet mot naboeiendommen må hensyntas, og at han har godkjent nydyrking av riggarealet til sauebeite. Han vedlegger kart med forslag til justert veiplassering.

3 NVEs vurdering av endringer fra konsesjonen

3.1 Søknad om endringer fra konsesjonen

Endringssøknaden omfatter en utvidelse av stasjonsområdet, forlengelse av permanent traktorvei, forlengelse av jordkabel, utvidelse av masselager, utvidelse av Husnes transformatorstasjon og endret linetype på strekningen Onarheim–Husnes. En mer detaljert beskrivelse av endringene fremgår av endringssøknaden datert 2. juni 2025, tabell 1 under, og kapittel 3.1.1 til 3.1.4 under.

Tabell 1: Oversikt over omsøkte endringer fra konsesjonsgitt løsning. Kilde: Detaljplanen av 30.05.2025.

Tiltak	Konsesjonsgitt løsning av 16.01.2025	Omsøkt endring
Stasjonsområde	Ca. 48 500 m ²	Ca. 4000 m ² større stasjonsområde. Total størrelse innenfor stasjonsgjerdet vil være omtrent 52 000 m ² .
Permanent traktorvei T9	Ca. 500 meter	Ingen fysiske endringer, men det ble i konsesjonssøknad opplyst ved en feil om at veien ville bli ca. 500 meter. Veien vil være ca. 600 meter.
Jordkabel 420 (300) kV	Ca. 850 meter	Ca. 100 meter lenger kabeltrasé. Total lengde ca. 950 meter. Ca. 100 meter av kabeltraseen ligger innenfor Onarheim transformatorstasjon. NVE må derfor vurdere om tiltaket er søknadspliktig.

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat**Utvidelse av
masselager D1**

Masselager omfattet i
utgangspunktet et areal
på ca. 10 000 m².

Statnett har behov for større areal for håndtering av
overskuddsmasser fra transformatorstasjonstomt.
Endring omfatter et areal på ca. 4000 m², og gir et
totalt areal på ca. 14 000 m².

**Husnes
transformatorstasjon
(Eid av Hydro
Aluminium AS)**

Utvidelse av Husnes
transformatorstasjon var
ikke omfattet av
konsesjonssøknad.

På grunn av grunnforhold kan ikke ny 420 (300) kV
kabel etableres så dypt som resterende del av kabel,
og derfor må Statnett utvide arealet på Husnes
transformatorstasjon med ca. 1400 m², slik at
jordkabel kan etableres innenfor stasjonsgjerdet.

**Linetype Onarheim–
Husnes 1 og 2**

I anleggskonsesjon har
Statnett konsesjon for å
bygge simplex.

Statnett ønsker i samråd med grunneier (Hydro) å
bygge duplex på strekningen Onarheim–Husnes (for
begge ledningene).

3.1.1 Utvidelse av stasjonsområdet

Stasjonsområdet rundt Onarheim transformatorstasjon søkes utvidet fra ca. 48 000 m² til ca. 52 000 m² innenfor stasjonsgjerde. Utvidelsen omfatter areal på både den nordlige og den sørlige delen av stasjonstomten, og medfører ytterligere beslag av skogsareal. Statnett skriver i søknaden at skogen som beslaglegges ikke huser arter med spesielle krav eller naturtyper. Skogen er i dag produksjonsskog, nord for stasjonen er skogen allerede fjernet. Figur 3 viser det omsøkte stasjonsarealet sammenlignet med det konsesjonsgitte arealet.

Statsforvalteren har i sin uttalelse til planen konstatert at prosjektet krever noe mer areal enn det som tidligere er godkjent i konsesjonen, og at dette vil medføre økte naturinngrep.

Figur 3: De røde polygonene i utkanten av stasjonen viser utvidet stasjonsareal innenfor stasjonsgjerdet. Kilde Statnetts søknad av 30.05.2025.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

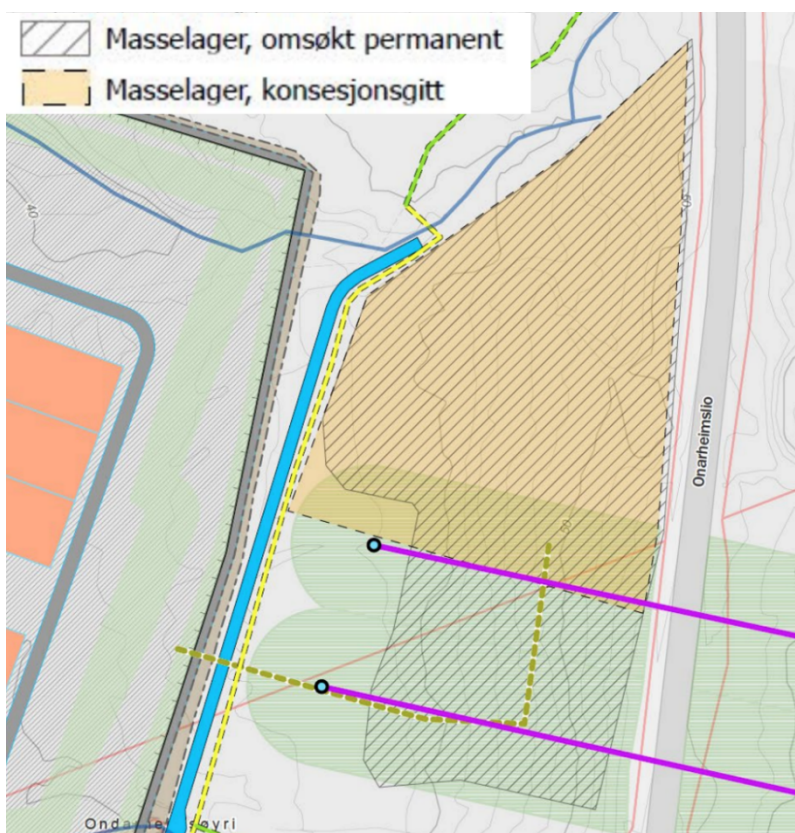
A. E. Ekeland har også påpekt i sin høringsuttalelse at utvidelsen vil beslaglegge mer areal og natur i et område som allerede er sterkt påvirket av inngrep.

3.1.2 Forlengelse av jordkabel

Statnett har gjennom anleggskonsesjon tillatelse til å etablere en ca. 850 meter lang jordkabel. Jordkabelen er omsøkt til ca. 950 meter. Kabeltraseen er forlenget med ca. 100 meter grunnet prosjekteringsendringer ved Onarheim transformatorstasjon. Kabelens startpunkt ønskes flyttet noe nordover, og traséen vil justeres for å ta hensyn til eksisterende infrastruktur i grunnen. Kabelen vil fortsatt være nedgravd, og endringen medfører ifølge Statnett ingen ytterligere inngrep i terrenget eller påvirkning på miljø og landskap. Den omsøkte endringen gjelder kun de ca. 100 meterne som ligger innenfor stasjonsområdet.

3.1.3 Utvidelse av masselager D1

Statnett har konsesjon til å etablere to permanente masselager (D1 og D2). For masselager D1 er det opprinnelig gitt tillatelse til et areal på 10 000 m². Statnett søker nå om å utvide dette lageret med ytterligere ca. 4000 m², slik at det samlede arealet blir ca. 14 000 m². Utvidelsen planlegges mot sør, innenfor rydebeltet for de nye kraftledningene Blåfalli–Onarheim 1 og 2, som skal føres inn til Onarheim transformatorstasjon. Med den omsøkte utvidelsen økes lagringskapasiteten fra 29 000 m³ til inntil 38 000 m³. Se figur 4 for konsesjonsgitt og omsøkt plassering av masselager D1.

Figur 4: Konsesjonsgitt og omsøkt plassering og størrelse av masselager D1. Kilde Statnetts søknad av 30.05.2025.

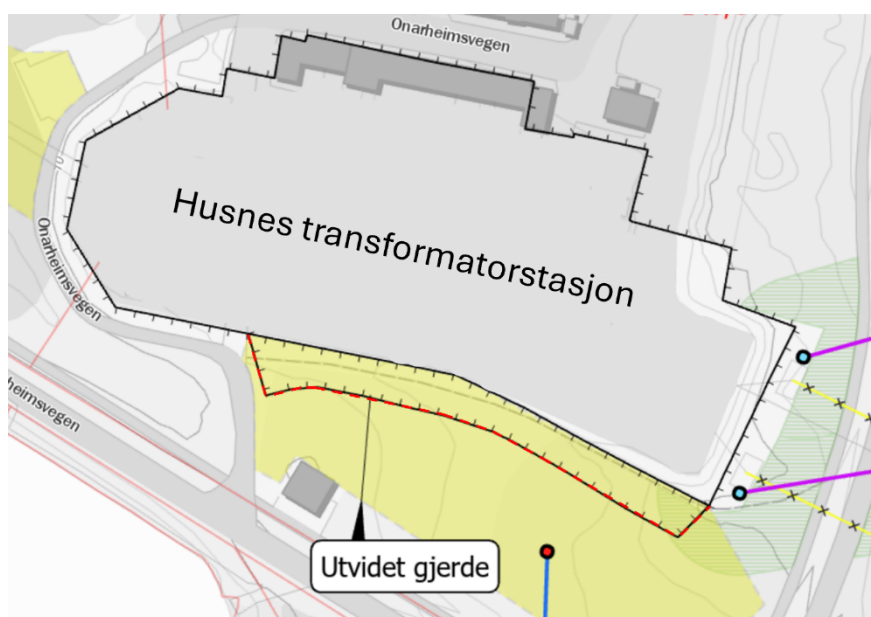
NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.1.4 Utvidelse av Husnes transformatorstasjon

Husnes transformatorstasjon søkes utvidet med ca. 1400 m² som følge av ny kabel fra Onarheim transformatorstasjon til et nytt kabelmuffe-anlegg vest for stasjonen. På grunn av eksisterende infrastruktur må den nye 420 (300) kV-kabelen ifølge Statnett legges noe høyere i grunnen. For å sikre jordkabelen ønskes det å utvide stasjonsgjerdet rundt Husnes transformatorstasjon.

Husnes transformatorstasjon, og gjerdet som omsøkes utvidet, er omfattet av Hydro Aluminium AS sin anleggskonsesjon⁶. Hydro Aluminium AS vil sende inn en separat søknad for utvidelsen og gjerdet.

Figur 5: Konsesjonsgitt og omsøkt plassering av gjerde rundt Husnes transformatorstasjon vist med sort heltrukken strek. Omsøkt utvidelse merket med rød stiptet strek nederst i bildet. Kilde Statnetts søknad av 30.05.2025, redigert av NVE.

3.2 NVEs vurdering av endringene

NVE konstaterer at flere av de konsesjonspliktige endringene enten er endringer i tekniske spesifikasjoner eller mindre justeringer som ikke vil medføre endrede virkninger for allmenne interesser og miljø. Dette gjelder endring av linetype fra simplex til duplex på strekningen Onarheim–Husnes, og forlengelse av jordkabelen med ca. 100 meter. Hele kabelen vil fortsatt ligge innenfor stasjonsområdet.

Videre vurderer vi at utvidelsen av det permanente masselageret D1 også har begrensede virkninger, ettersom det utvidede arealet vil ligge innenfor ryddebeltet til de nye kraftledningene Blåfalli–Onarheim 1 og 2. For nærmere vurdering av masselageret viser vi til kapittel 4.2.4 under «NVEs vurdering av detaljplanen».

Når det gjelder den omsøkte utvidelsen av stasjonsområdet for Onarheim transformatorstasjon vurderer vi at også denne endringen er av begrenset omfang. Arealet nord for stasjonen består av produksjonsskog, som allerede er ryddet for trær. Arealet sør for stasjonen er relativt lite i

⁶ NVE ref.: 202515761-3

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

utstrekning, og arealutvidelsen i seg selv vurderes dermed å ha begrenset betydning for omgivelsene. Vi vil imidlertid minne om kravet i konsesjonen, om at fjerning av vegetasjon mot sør skal begrenses for å skjerme for innsyn fra gården Lyngstad. Vegetasjonsskjermen mellom stasjonen og gården Lyngstad er nærmere omtalt i kapittel 4.2.7.

Statnett har opplyst at traktorvei T9 ved en feiltakelse ble beskrevet som 500 meter i søknadsprosessen. NVE bekrefter at dette vil bli oppdatert til 600 meter i den nye anleggskonsesjonen.

Utvidelsen av Husnes stasjon vil bli vurdert i et eget vedtak.

3.3 Konklusjon

NVE mener at fordelene ved endringene er større enn ulempene og gir, i medhold av energiloven § 3-1, konsesjon til de omsøkte endringene som beskrevet i tabell 1 i kapittel 3.1, bortsett fra utvidelse av Husnes transformatorstasjoni. Tillatelsen gis i anleggskonsesjon NVE ref.: 202207831-63.

3.4 NVEs vurdering av søknad om supplerende ekspropriasjonstillatelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønns sak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. ekspropriasjonsloven § 12.

3.4.1 Hjemmel

Statnett fikk samtykke til ekspropriasjon 18. juli 2024⁷. I forbindelse med de omsøkte endringene, og i medhold av lov om oreigning av fast eiendom av 23. oktober 1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19 søker Statnett om supplerende tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene og nødvendige anlegg, herunder rettigheter for all nødvendig ferdsel, transport og deponering av masser. Ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 gir hjemmel til å ekspropriere «så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene. Omtrent ni grunneiere blir berørt av anleggene som NVE gir konsesjon til.

⁷ NVE-ref. 202207831-40

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

3.4.2 Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av de omsøkte anleggene.

Statnett søker nå om ekspropriasjon til eiendomsrett for følgende arealer, se tabell 2:

Tabell 2: omfang av ekspropriasjon til eiendomsrett ved Husnes transformatorstasjon.

Tiltak	Ekspropriasjonstillatelse av 18.07.2024	Omsøkt endring
Husnes transformatorstasjon	Midlertidig rigg- og anleggsareal P1 omfatter i utgangspunktet et areal på 4000 m ² .	Permanent utvidelse av Husnes transformatorstasjon (større inngjerdet område) som omfatter et tilleggsareal på ca. 1400 m ² .

Areal berører eiendom gnr. 143, bnr. 3 i Kvinnherad kommune. Se figur 5 og kapittel 3.1.4 for utfyllende begrunnelse om avslag på ekspropriasjon til eiendomsrett ved Husnes transformatorstasjon.

Statnett søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer, se tabell 3:

Tabell 3: Omfang av ekspropriasjon til bruksrett for utvidelse av arealer.

Tiltak	Ekspropriasjonstillatelse av 18.07.2024	Omsøkt endring
P1	Rigg- og anleggsareal P1 omfatter i utgangspunktet et areal på 4000 m ² .	Utvidelse omfatter et areal på ca. 2200 m ² på sørsiden av Husnes transformatorstasjon.
P2	Rigg- og anleggsareal P2 omfatter i utgangspunktet et areal på ca. 30 500 m ² .	Utvidelse omfatter et areal på ca. 9000 m ² og gir et samlet areal på ca. 39 500 m ² .
P3	Rigg- og anleggsplass omfatter i utgangspunktet et areal på ca. 5000 m ² .	Utvidelse av areal omfatter ca. 1300 m ² og gir et samlet areal på ca. 6300 m ² .
P12	Er i utgangspunktet et permanent rigg- og anleggsareal på ca. 1800 m ² .	Området endres til midlertidig rigg- og anleggsareal og reduseres i størrelse til 1500 m ² . Innenfor dette arealet skal et inngjerdet område på ca. 175 m ² erverves permanent.
P14	Rigg- og anleggsplass P14 var ikke en del av konsesjonssøknaden, og er ny arealbruk.	P14 omfatter et areal på ca. 3500 m ² . Tiltaket omsøkes i endringssøknad på dyrket mark.
T14a	Vei T14a var ikke en del av konsesjonssøknaden, og er ny arealbruk.	T14a omfatter ca. 100 meter med vei i klasse 7/8.

Arealene berører eiendommene gnr./bnr. 142/1, 142/7, 143/1, 143/2, 143/3, 143/8, 143/160, 143/161 og 143/163 i Kvinnherad kommune.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Arealene er nærmere spesifisert i kartvedlegg til den gjeldende anleggskonsesjonen (NVE-ref. 202207831-63).

3.4.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd: «Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Statnett har søkt om supplerende samtykke til ekspropriasjon for å bygge og drive de konsesjonsgitte elektriske anleggene. Det vil videre være den løsningen det er gitt konsesjon for som danner utgangspunktet for interesseavveiningene.

3.4.4 Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitte anlegg

Tilgang til midlertidige rigg- og anleggsarealer vil innebære nødvendige rettigheter til ferdsel og transport samt tillatelse til adkomst i og langs anleggene.

3.4.5 Vurderinger av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet og avbruddskostnader avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 3.2.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordelene ved anleggene vi gir konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

3.5 NVEs samtykke til supplerende ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de midlertidige anleggene Statnett nå har søkt om. På bakgrunn av at det ikke er Statnett som er eier av Husnes transformatorstasjon gis det ikke samtykke til ekspropriasjon for de permanente anleggene Statnett har søkt om her. NVE viser til vedtak om samtykke til supplerende ekspropriasjon.⁸

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

NVE forutsetter at Statnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

⁸ NVE ref.: 202207831-64

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.6 Forhåndstiltredelse

Statnett søker også om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

4 NVEs vurdering av detaljplanen

4.1 Hva vurderer NVE?

Formålet med en detaljplan er å sikre at dere som konsesjonær tar hensyn til miljø og landskap når dere skal bygge, drifte og rive anleggene. I vår behandling kontrollerer vi at detaljplanen oppfyller aktuelle vilkår i konsesjonen. Vi vurderer og kommenterer også andre tema og forhold der konsesjonær eller høringsparter ønsker avklaring fra NVE. Forhold som NVE mener er beskrevet på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet innspill til i høringen, blir ikke vurdert nærmere av NVE.

Nedenfor presenterer vi først våre vurderinger knyttet til detaljplanleggingen av arealbruk under både bygging og riving av de aktuelle anleggene. Deretter vurder vi avbøtende tiltak i anleggs- og/eller driftsperioden, før vi avslutningsvis drøfter øvrige tema.

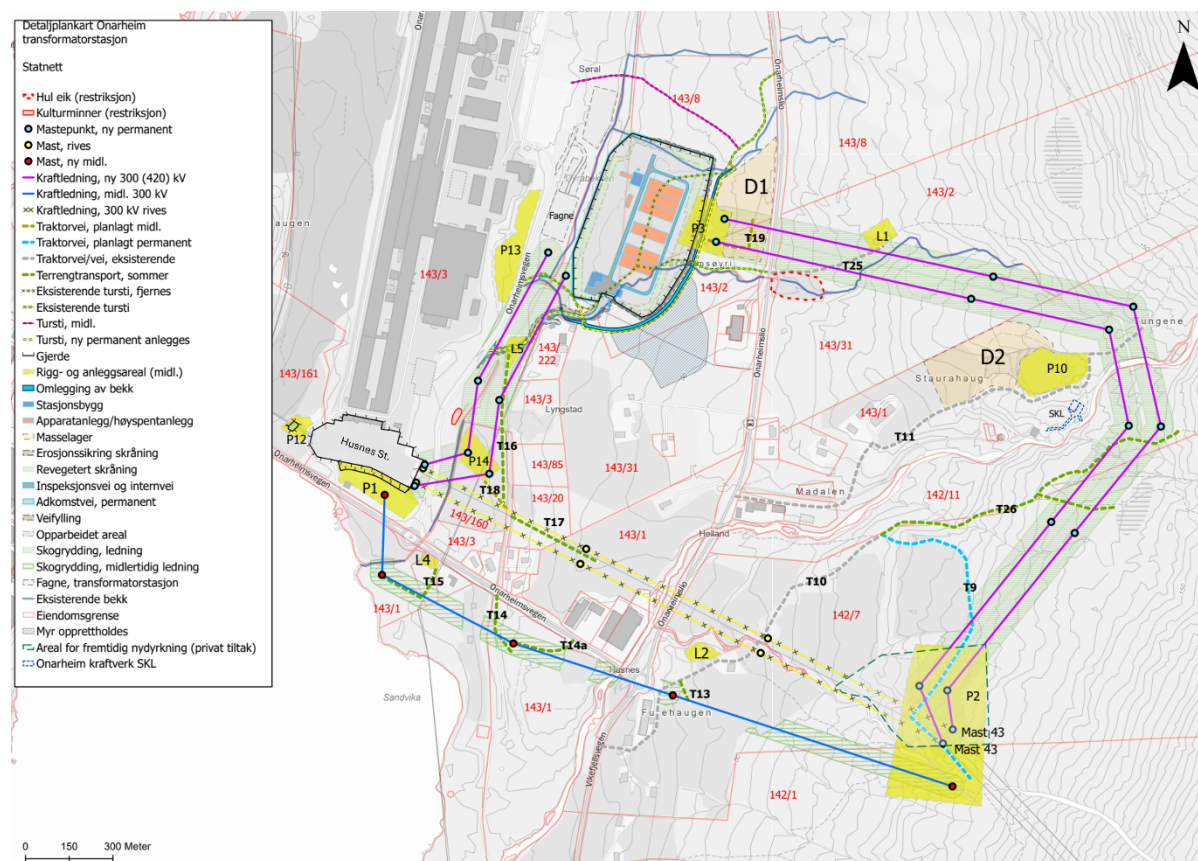

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.2 Detaljplanlegging av arealbruk

I anleggskonsesjonen ble det gitt tillatelse til å etablere permanent tilkomstvei, traktorvei, baseplass og to masselager. I tillegg til permanent arealbruk er det behov for midlertidig arealbruk som anleggsveier og riggplasser. Både permanent og midlertidig arealbruk er vist i detaljplankartet i figur 6.

Figur 6: Detaljplankart Onarheim transformatorstasjon. Kilde: vedlegg til detaljplanen av 30.05.2025.

Når NVE godkjenner detaljplanen, forutsetter vi at midlertidige anleggsområder tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk. Vi minner samtidig om at planen ikke kan fravikes uten vår godkjenning, og at dersom arealbruken endres sammenlignet med det som er beskrevet i detaljplanen, må dere ta kontakt med NVE for å avklare endringen.

4.2.1 Arealinngrep

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om optimalisering av arealinngrep:

Det skal beskrives hvordan arealinngrep skal optimaliseres

Detaljplanens kapittel 5.1 gir en samlet oversikt over arealbruken knyttet til alle permanente og midlertidige tiltak. I kapittel 5.2 beskriver Statnett en rekke hensyn som er tatt i planleggingsfasen.

Statnett opplyser at både permanente og midlertidige arealinngrep er optimalisert ut fra anleggets funksjoner og behov i anleggs- og driftsfasen. Det er lagt vekt på å redusere arealbeslag og å unngå

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

inngrep i områder med registrerte verdier for naturmangfold, friluftsliv, kulturmiljø og annen infrastruktur. Som eksempel nevnes at ledningstrasé er justert for å ta hensyn til hul eik ved Onarheimslio, riggområde P3 er også endret som følge av dette, og masselager D1 er utvidet for å unngå transport og lagring andre steder. Det er også tilstrebet å unngå konflikt med kulturminnelokaliteter, eksisterende rør- og ledningsnett, samt å redusere inngrep i myr og vassdrag. Statnett skriver at flere av de største arealene som beslaglegges vil være midlertidige og tilbakeføres etter anleggsfasen.

NVE konstaterer at Statnett har gjort rede for at det er tatt hensyn til mange ulike forhold når det gjelder arealinngrep. For den permanente traktorveien (T9) på 600 meter (tilkomst til mastepunkt 43), som det ble gitt tillatelse til i konsesjonsbehandlingen, fremstår det imidlertid litt uklart hvor deler av veien skal gå og hvilke vurderinger som ligger bak den traséen som fremgår av detaljplankartet.

G. Helland skriver i sin høringsuttalelse at den planlagte permanente tilkomstveien til mastepunkt 43 berører hans eiendom. Han ønsker at veien flyttes til oversiden av mastepunktene og legges i en rettere linje for å tilrettelegge for framtidig bruk som traktor- og tømmervei. Dette påpekte han også i forbindelse med høring av konsesjonssøknaden. Statnett skriver i sin kommentar til høringsuttalelsen at endelig plassering av vei gjennom rigg- og anleggsareal P2 skal avgjøres på stedet av entreprenør i samråd med grunneier. Etter endt anleggsvirksomhet vil veien bli benyttet til fremtidig ledningsinspeksjon etter avtale med grunneier. Statnett vil med dette tilrettelegge for at grunneier kan utforme veien etter eget ønske så lenge veien sikrer tilgang til mastepunkt 43. NVE konstaterer at tilkomstveien til mastepunkt 43 er tegnet inn på detaljplankartet av 30. mai 2025 som T9.

NVE vil i den forbindelse minne om kravet omtalt i kapittel 0, om at detaljplanen ikke kan fravikes uten avklaring med NVE. Dersom arealbruken endres sammenlignet med det som er beskrevet i detaljplanen og som fremgår av detaljplankartet, må dere ta kontakt med NVE for å avklare endringen. Vi viser til at veilederen vår inneholder informasjon om hva en endringssøknad skal inneholde⁹. Vi presiserer at entreprenør ikke kan bygge andre løsninger enn det som fremgår av detaljplankartet av 30. mai 2025 før en endringssøknad er behandlet av NVE. Vi vil samtidig understreke at det er konsesjonær sitt ansvar å følge opp at anlegget bygges i henhold til den godkjente detaljplanen og de tillatelsene som er gitt. NVE er kjent med at endringer ofte krever rask saksbehandling, og vil tilstrebe å få til dette.

4.2.2 Arrondering og istandsetting

Statnett skriver i detaljplanen at alle arealer knyttet til permanente og midlertidige anlegg skal istandsettes. Istandsettingen er beskrevet i detaljplanens kapittel 6.3.

De skriver videre at ved de permanente tiltakene skal organisk vekstjord tilbakeføres eller tilføres for å tilrettelegge for naturlig revegetering. Og at lokale frøblandinger kan benyttes for hurtigere vegetering.

Når et areal blir opparbeidet, mener NVE at det er viktig å rydde vegetasjon, mellomlagre masser i ranker og separere massefraksjoner for å lykkes med arrondering og istandsetting. For å klare å holde toppmassene adskilt fra resten av massene, oppfordrer vi dere til å sammen med entreprenøren

⁹ Se digital veileder [Detaljplan for energianlegg: Endring av godkjent detaljplan](#)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

finne en løsning på hvordan toppmassene kan mellomlagres, slik at det blir mindre sannsynlig at disse blander seg med andre masser.

I forbindelse med arrondering og istandsetting er det viktig å få til overganger som er så like terrenget rundt som mulig. Vi viser til «NVEs veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg»¹⁰. Veilederen beskriver blant annet at fyllinger skal mettes med finere masser under toppmassene, slik at toppmassene ikke vaskes ned i hull mellom sprengstein ved regnskyll eller snøsmelting. Toppmassene bør ikke klappes, men legges rufsete tilbake for å legge til rette for naturlig revegetering.

NVE vil i denne sammenheng minne om at utgangspunktet for istandsetting ved bygging av energianlegg er naturlig revegetering med stedegne masser. Vi er likevel kjent med at det i noen tilfeller kan være behov for å så, for eksempel for å forhindre erosjon og utvasking av masser. Dersom Statnett erfarer at for å lykkes med istandsettingen og sikre hurtigere revegetering vil såing være den beste løsningen skal dere søke NVE om dette før en eventuell tilsåing gjennomføres.

Vi vil sette vilkår om at Statnett skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget er satt i drift.

4.2.3 Riggplasser

Statnett vil benytte flere arealer som rigg- og anleggsområder gjennom anleggsfasen. Noen av disse er i dag allerede opparbeidet, noen vil etableres på dyrket mark, mens andre må ryddes og opparbeides. Samtlige av rigg- og anleggsarealene er midlertidige, men noen inngår eller grenser opp mot areal som vil bli permanent endret som følge av andre arealbeslag. Tabell 11 i detaljplanen inneholder en oversikt over alle de midlertidige riggplassene.

Riggplassene som Statnett planlegger å bruke i anleggsarbeidet, er vist i detaljplankartet i figur 6. Når riggplassene opparbeides og istandsettes, legger NVE til grunn at dere følger prinsippene i vår veileder for terrengbehandling. Riggplassene er midlertidig arealbruk og skal tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk. NVEs vurdering av arrondering og istandsetting er omtalt i kapittel 4.2.2.

4.2.4 Masselager og overskuddsmasser

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om håndtering av overskuddsmasser:

Det skal beskrives hvordan overskuddsmasser skal håndteres

Statnett har gjennom anleggskonsesjon tillatelse til å etablere to masselager, D1 og D2, hhv. på areal øst for Onarheim transformatorstasjon og etter avtale med grunneier på eiendom gnr./bnr. 143/1.

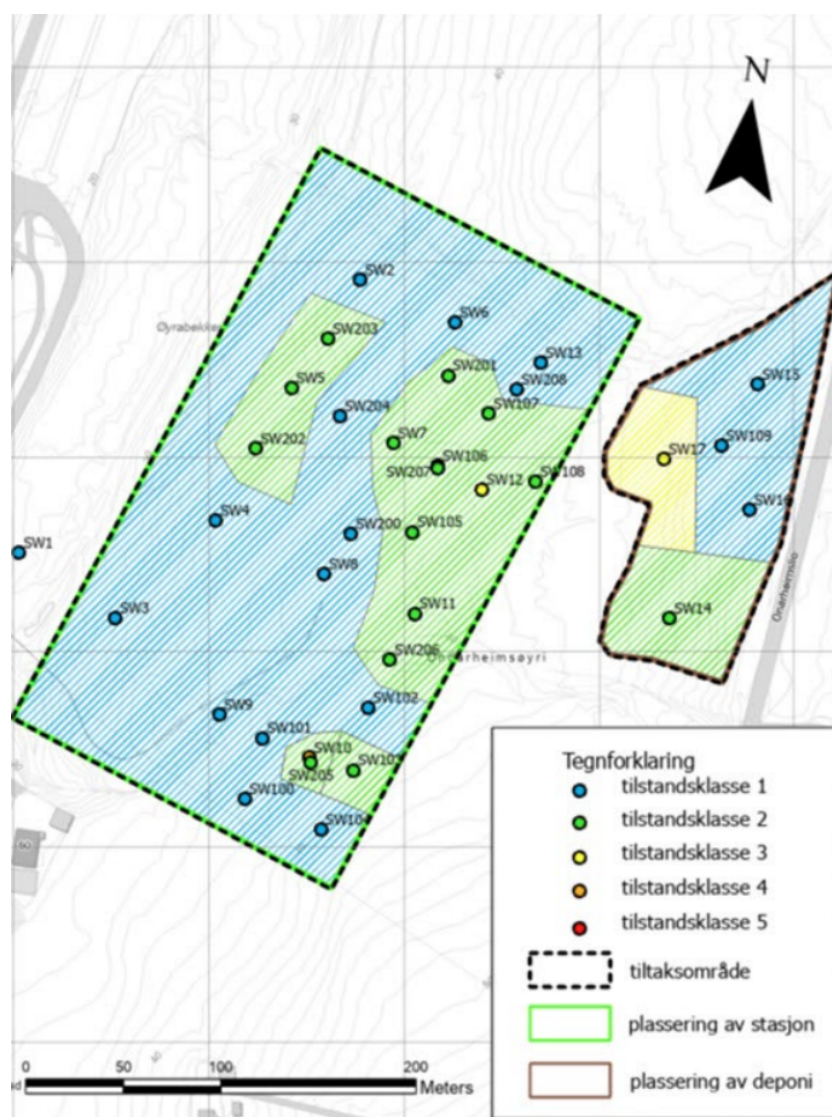
¹⁰[NVE Veileder Nr.2/2021 Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg.](#)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Statnett har søkt om utvidelse av masselager D1, se vår vurdering av dette i kapittel 3 over. Masselagrene D1 og D2 skal benyttes til å permanent lagre overskuddsmasser fra stasjonstomten. D1 (ca. 14 000 m²) skal romme inntil 38 000 m³, og D2 (ca. 17 000 m²) skal romme inntil 31 000 m³. I D1 vil det i tillegg til rene masser være lagring av forurensede masser i tilstandsklasse 2 og 3. Disse skal håndteres i tråd med tiltaksplan for forurensede masser, slik at de kun lagres på arealer med tilsvarende eller høyere forurensningsgrad. Statnett skriver at tiltaksplanen ble godkjent av Kvinnherad kommune 1. august 2025. Figur 7 viser resultatene fra miljøtekniske undersøkelser på stasjonsområdet. Polynomet til høyre i figuren viser masselager D1 med plassering av de forskjellige tilstandsklassene.

Figur 7: Resultater fra miljøtekniske undersøkelser ved Onarheim transformatorstasjon. Figuren viser forurensningsgrad (tilstandsklasse) i de ulike områdene. Masser skal kun lagres på arealer med tilsvarende eller høyere tilstandsklasse. Kilde: Statnetts detaljplan av 30.05.2025.

I masselager D2 på eiendom gnr./bnr. 143/1 skal det kun lagres rene overskuddsmasser. Transport og lagring av masser på masselager D2 avtales med grunneier, som ønsker massene til utvidelse av

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

dyrkbart areal på eiendommen. Matjorden på masselager D2 vil skaves av før andre masser plasseres i masselageret, for deretter å legges tilbake.

Plasseringene av masselagene er vist i detaljplankartet i figur 6 over. Detaljplanen inneholder også skisser av hvordan masselager D1 skal se ut etter anleggsperioden.

Statsforvaltaren i Vestland minner i sin høringsuttalelse om at stein- og jordmasser må håndteres i samsvar med gjeldende regelverk, slik det framgår av Miljødirektoratets veileder M-1243 og ressurspyramiden for overskuddsmasser. Statsforvalteren minner også om plikten etter forurensningsloven § 7 til å unngå forurensning. Statnett skriver i sin kommentar til høringsuttalelsen at overskuddsmasser skal håndteres i tråd med ressurspyramide for overskuddsmasser. Masser vil tilstrebes gjenbrukt der det er mulig på plassen eller til andre samfunnsmessige formål, og det er kun overskuddsmasser som ikke kan gjenbrukes som skal lagres.

Hydro påpeker i sin høringsuttalelse at masselager D1 skal sikres med sprengstein mot det omlagte bekkeløpet, men at konsekvensene av utglidning eller blokkering ikke er vurdert. De etterlyser vurdering av risiko for flom og påvirkning på vannkvalitet og biologisk mangfold i Øyrabekken og Onarheimsvatnet, både for anleggs- og driftsfase. Hydro foreslår at konkrete tiltak for å hindre forurensning, som filtrering av avløps- og overflatevann, tydeliggjøres, og at behov for permanente tiltak vurderes.

Statnett skriver i sin kommentar til uttalelsen at de har utført geoteknisk vurdering av masselageret, som konkluderer med at de foreslåtte sikringstiltakene er tilstrekkelige og at stabiliteten er ivaretatt. Rapporten vil sendes Hydro. Statnett skriver videre at avrenning fra lageret håndteres gjennom midlertidige sedimentbasseng under anleggsfasen, og ved terskel i energidrepebasseng i driftsfasen. Håndtering av sedimenttransport er omtalt i egen post i entreprise/kontrakt for Grunn- og byggarbeider.

Å.K. Rørvik påpeker i sin høringsuttalelse at det tidligere er gjort ulovlige inngrep på hans eiendom ved masselager D2, blant annet skogrydding og påfylling av masser uten nabovarsel, noe som har økt risikoen for utglidning. Han krever at fyllingen fjernes eller trekkes tilbake, og at et eventuelt masselager flyttes lenger fra eiendomsgrensen for å unngå skade. Statnett skriver i sin kommentar til høringsuttalelsen at planlagt masselager (D2) skal tilpasses med hensyn til tilgrensende eiendom, og at Statnett ikke kan svare for det som tidligere er utført i regi av grunneier.

NVE konstaterer at Statnett har fått utført en geoteknisk vurdering av masselager D1, og at vurderingene konkluderer med at foreslåtte sikringstiltak er tilstrekkelige og at stabiliteten er ivaretatt. NVE mener dette godt nok svarer på innspillene fra blant annet Hydro. NVE understreker at det er Statnett sitt ansvar å påse at det permanente masselageret etableres med tilstrekkelig sikkerhet mot flom og hendelser både i anleggs- og driftsfase. NVE støtter Statnetts kommentar om at de ikke er ansvarlige for tiltak som er utført i forbindelse med andres prosjekter. Vi konstaterer at Statnett planlegger å tilpasse masselager D2 til naboeiendommen. Vi mener Statnett skal etterstrebe å ha dialog med Rørvik for å komme fram til gode løsninger for begge parter.

NVE vurderer at detaljplanen har tilstrekkelige beskrivelser av hvordan overskuddsmasser skal håndteres og vi anser vilkåret som oppfylt.

4.2.5 Omlegging av tursti

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om opprettholdelse av stisystem:

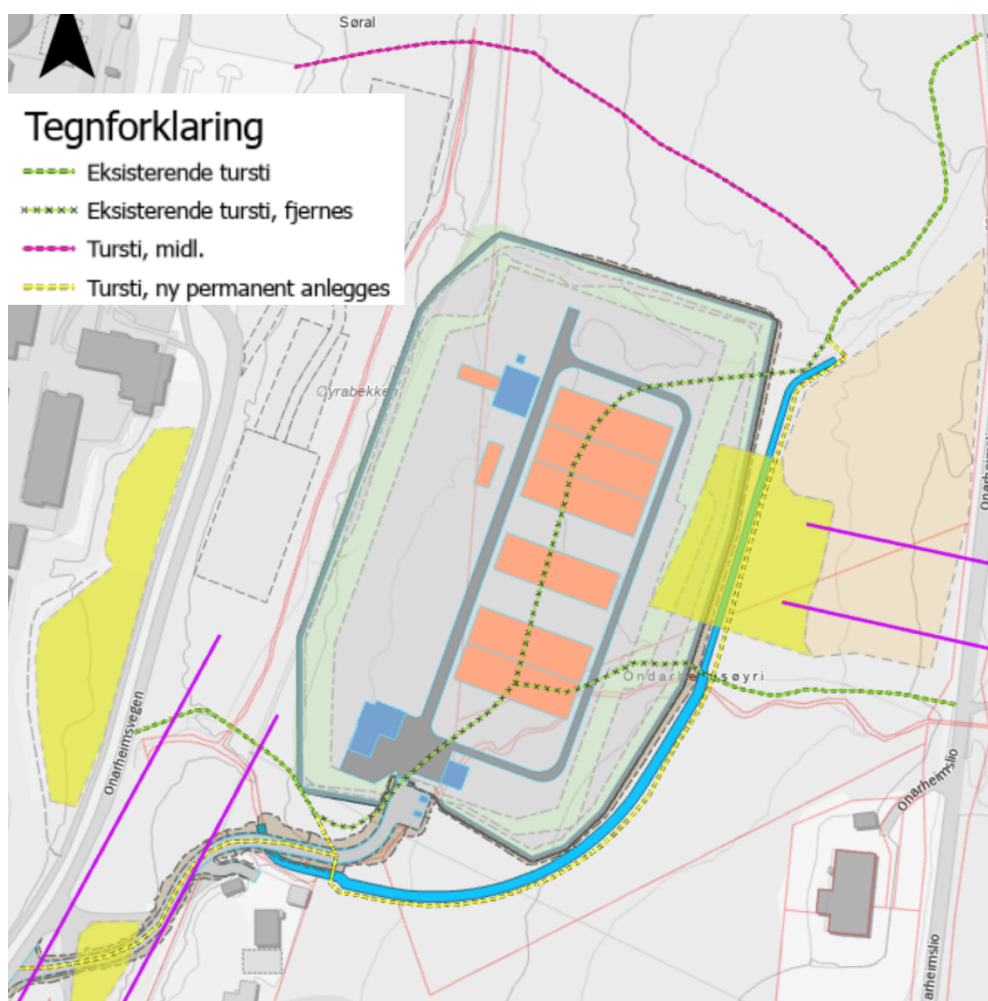

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Det skal beskrives hvordan tursti til Søralløypa og tursti til Bremstølen skal legges om, slik at stisystemet i området opprettholdes i anleggsperioden samt at stisystem etableres for driftsperioden

Statnett beskriver i detaljplanen at i forbindelse med anleggsarbeid på og rundt transformatorstasjonstomta vil det være aktuelt å flytte eksisterende tursti, først midlertidig i anleggsfasen og deretter permanent i anleggets driftsfasen. Statnett har hatt dialog med aktuelle grunneiere, Hydro, Sørall BIL, Kvinnherad kommune og Kvinnherad turistforening om hvordan dette skal gjennomføres

Figur 8: Omlegging av midlertidige og permanente turstier rundt Onarheim transformatorstasjon. Kilde: Statnetts detaljplan av 30.05.2025.

Statnett har beskrevet hvordan omleggingen av tursti skal foregå i detaljplanens kapittel 5.2.17. I anleggsfasen etableres en midlertidig tursti nord for anleggsområdet med utgangspunkt i parkeringsplass ved Hydro Husnes. Denne kobles på eksisterende turstinett slik at deler av Søralløypa kan benyttes under anleggsperioden. Etter endt anleggsarbeid etableres en permanent tursti sør for Onarheim transformatorstasjon. Ny tursti vil legges langs omlagt bekkeløp og kobles på eksisterende turstinett. Den permanente stien skal utformes i tråd med kommunale normer og planlegges i samarbeid med Kvinnherad kommune og aktuelle turlag. Plasseringen av midlertidige og permanente turstier rundt Onarheim transformatorstasjon kan sees i figur 8.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Hydro påpeker i sin høringsuttalelse at turstiens kryssing av det omlagte bekkeløpet ikke er teknisk avklart og at de ønsker å delta i videre planlegging for å sikre koordinering, estetikk og praktisk gjennomføring. Statnett skriver i sin kommentar til høringsuttalelsen at de er positive til at Hydro tar part i den permanente utarbeidelsen av turstien sammen med Statnett, kommunen og turlag.

Å. K. Rørvik skriver i sin høringsuttalelse at dreneringsgrøftene nord for 143/31 ikke må blokkeres ved bygging av ny tursti eller elveomlegging, og at det legges rør under turstien for å opprettholde naturlig drenering. Statnett skriver i sin kommentar til høringsuttalelsen at overvannshåndtering skal sikres i forbindelse med etablering av ny tursti og andre permanente og midlertidige tiltak.

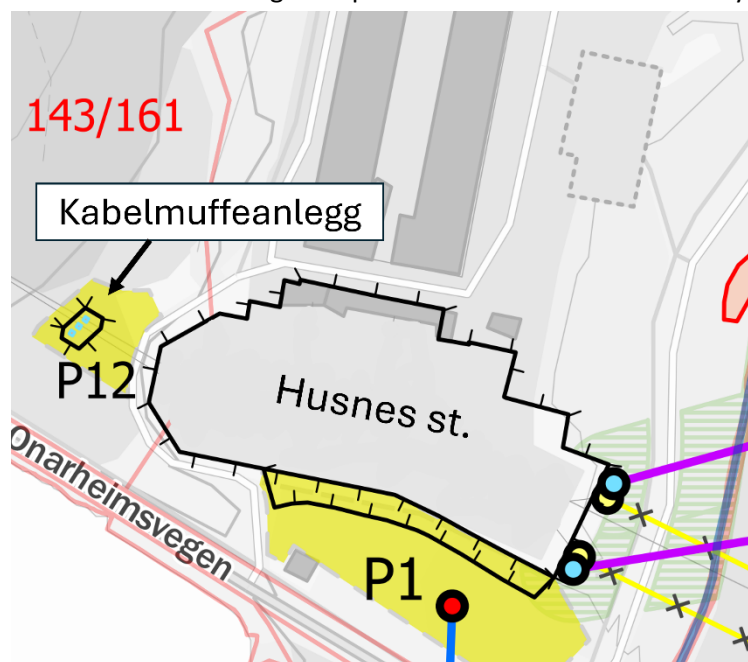
NVE er positive til at Statnett har hatt dialog med aktuelle grunneiere, Hydro, Søral BIL, Kvinnherad kommune og Kvinnherad turistforening om hvordan omleggingen skal gjennomføres, og at de skal planlegge utformingen sammen med Kvinnherad kommune, Hydro og aktuelle turlag. Vi anser vilkåret som oppfylt.

4.2.6 Plassering av muffeanlegg

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om endelig plassering av muffeanlegget:

Endelig plassering av muffeanlegget mot Hydro Husnes skal beskrives i detaljplanen

Kabelmuffeanlegget skal etableres vest for Husnes transformatorstasjon, se figur 9. Anlegget sikres med et flettverksgjerde med en høyde på om lag tre meter og vil omslutte et areal på ca. 175 m². Lokaliseringen er avklart med grunneier Hydro, som eier det aktuelle arealet. Plasseringen er valgt med hensyn til Hydros behov for fremtidig transportvei for transformatorer til Hydro Husnes.

Figur 9: Plassering av kabelmuffeanlegg vest for Husnes transformatorstasjon. Kilde: Statnetts detaljplan av 30.05.2025.

G. Helland har i sin høringsuttalelse uttrykt bekymring for de visuelle virkningene av kabelmuffeanlegget og har kommet med flere forslag til avbøtende tiltak, fargevalg mv. NVE gjør oppmerksom på at tillatelsen til muffeanlegget ble gitt i konsesjonen juli 2024, og at det var den endelige plasseringen som skulle avklares gjennom behandlingen av detaljplanen.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

NVE vurderer at de visuelle virkningene av kabelmuffeanlegget er av begrenset omfang sammenlignet med transformatorstasjonen for øvrig og ledningene i området, som er betydelig større anlegg. Etter NVEs vurdering inneholder detaljplanen god informasjon om plasseringen av kabelmuffeanlegget. Vi har ingen videre merknader og vurderer vilkåret som oppfylt.

4.2.7 Vegetasjonsskjerming

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om begrenset fjerning av vegetasjon ved transformatorstasjonen:

Det skal beskrives hvordan fjerning av vegetasjon skal begrenses for å skjerme for innsyn fra gården Lyngstad i sør og fra bebyggelse i øst.

Statnett skriver i detaljplanens kapittel 6.5.3 at eksisterende vegetasjon mellom gården Lyngstad og Onarheim transformatorstasjon beholdes i stor grad og vil bidra til å begrense innsyn mot stasjonen. Boliger øst for stasjonen vil ifølge Statnett ikke få direkte innsyn på grunn av skjermende vegetasjon. Riving av eksisterende forbindelser Blåfalli–Husnes 1 og 2 reduserer nærføring av høyspentanlegg ved bebyggelse langs Onarheimsvegen. Deler av den nye forbindelsen Onarheim–Husnes (1 og 2) vil imidlertid være synlig fra gården Lyngstad, og det vil være mulig å se forbindelsen der den er høyere enn eksisterende vegetasjon.

NVE vurderer Statnetts beskrivelse som noe overordnet og mangelfull, og at vilkåret i konsesjonen dermed ikke er oppfylt. For eksempel kan vi ikke se av detaljplankartet at det er merket av arealer der vegetasjonen skal beholdes. For å sikre at vegetasjonen mellom Lyngstad gård og transformatorstasjonen faktisk blir stående, og at det ikke fjernes mer skog enn nødvendig under anleggsarbeidene, vil NVE sette vilkår om at Statnett skal sende inn et oppdatert kart som viser hvilke arealer der vegetasjonen skal beholdes. Statnett skal også merke arealet under anleggsarbeidet, enten ved fysisk merking i felt eller ved å legge informasjonen inn i systemet til anleggsmaskinene.

4.3 Naturmangfold

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen i NVEs notat «Bakgrunn for vedtak».¹¹ Statnett oppgir at de har gjennomført søk etter ny kunnskap i offentlige databaser (inkludert Artsdatabankens Artskart, Miljødirektoratets Naturbase, NIBIOs Kilden, Riksantikvarens Askeladden, Arealplaner.no), samt Kvinnherad kommunes hjemmesider om arealplanlegging (inkludert kommuneplanens arealdel). Statnett har befart området med eget personell i flere omganger. Sweco Norge AS har også befart området i flere omganger. NVE har bekreftet opplysningene i detaljplanen med egne søk i databasene Naturbase og Artsdatabanken den 17. desember 2025. Vi mener vurderingene av naturmangfold i detaljplanen bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og vi mener vurderingene er tilstrekkelig konkrete og dekkende for tiltaket.

I anleggskonsesjonen er det satt flere vilkår som gjelder naturmangfold, inkludert fremmede arter, hule eiker og ask. I avsnittene nedenfor vurderer vi de aktuelle vilkårene.

¹¹NVE-ref.: 202207831-42.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.3.1 Fremmede arter

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om fremmede arter:

Fremmede arter skal kartlegges, og tiltak som skal gjennomføres for å hindre spredning av fremmede arter, skal beskrives.

Statnett skriver i detaljplanen at det i 2022 ble gjennomført en kartlegging av fremmede arter rundt det omsøkte arealet for Onarheim transformatorstasjon. Flere arter ble påvist, særlig langs eksisterende veier. Statnett opplyser at entreprenør skal utarbeide en plan for håndtering av fremmede arter i anleggsfasen, basert på Miljødirektoratets veileder (2018) eller nyere instruks. Entreprenøren skal dokumentere overfor Statnett hvordan fremmede arter skal håndteres i anleggs- og istandsettingsperioden.

Statnett skriver at det også skal utføres søk etter fremmede arter under anleggsperioden, og funn skal dokumenteres og håndteres i tråd med gjeldende retningslinjer. Statnett skriver at anleggsarbeidene antagelig vil starte opp før vekstsesongen, men at dette ikke vil omfatte hele tiltaksområdet. De arealene som blir berørt i første fase av anleggsarbeidene, er undersøkt for fremmede arter, blant annet gjennom kartleggingen fra 2022 og en undersøkelse Fagne utførte i 2024.

I tillegg har Statnett befart tiltaksområdene flere ganger siden 2022, senest i 2025. Funnene fra befaringene bekrefter tidligere observasjoner.

NVE konstaterer at det skal utarbeides en plan for håndtering av fremmede arter i anleggsfasen. Vi legger til grunn at konsesjonær følger opp dette før anleggsarbeidene igangsettes, slik at nødvendige tiltak for å hindre at fremmede arter blir spredd, i henhold til forskrift om fremmede organismer § 24, blir gjennomført.

NVE

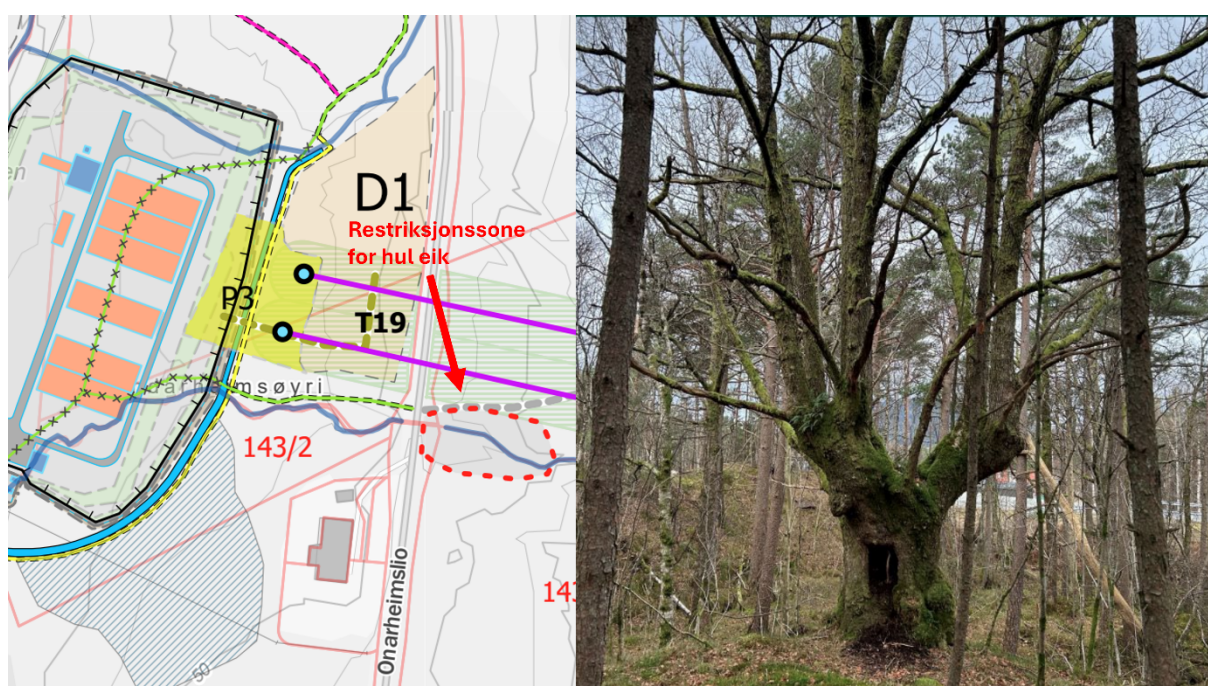
Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.3.2 Hule eiker og ask

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om ivaretagelse av hule eiker og ask:

Det skal legges fram en plan for ivaretagelse av naturtype hule eiker og ask i anleggs- og driftsfasen

Statnett skriver at det er identifisert en hul eik, og en eik som kan være stor nok til å bli klassifisert som hul eik, øst for Onarheimslio (Fylkesvei 500). Statnett har avsatt lokaliteten som hensynssone/restriksjonssone i detaljplankartet (se figur 6 i kapittel 4.2.1) og det skal ikke fjernes vegetasjon i den aktuelle hensynssonen. For plassering av restriksjonssonen og bilde av lokaliteten, se figur 10.

Figur 10: Plassering av restriksjonssone for hul eik og bilde av lokaliteten. Kilde: Statnetts detaljplan av 30.05.2025. Redigert av NVE.

Statnett skriver videre at asketrær langs Onarheimsveien skal kartlegges og forsøkes bevares under eller langs med ny ledning (Onarheim-Husnes). Statnett skriver at disse trærne må holdes lave der de ligger innenfor båndlagt areal for ledning.

NVE konstaterer at det er etablert en restriksjonssone for å bevare hul eik, og mener dette er et godt tiltak for å skjerme lokaliteten mot skader under anleggsarbeidet. For å sikre at restriksjonssonen respekteres setter vi vilkår om at dere skal merke arealet under hele anleggsperioden. Merkingen skal gjøres med fysisk merking i terrenget og med merking som ikke forvitrer. Merkingen kan også inngå i systemene til anleggsmaskinene som brukes under byggingen.

Vi har forståelse for at asketrærne må holdes lave der avstanden til ledningene krever dette, men mener dere skal vurdere om det er mulig å la noen asketrær få vokse fritt i det båndlagte arealet for ledningen. Vi har ingen videre kommentar til tiltaket og anser vilkåret som oppfylt. Vi minner om at restriksjoner og avgrensing av naturtypene hule eiker og asketrær skal fremgå av internkontrollsystemet for miljø og landskap slik at hensynene blir ivaretatt i driftsfasen for anlegget.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.4 Riving av eksisterende anlegg

I anleggskonsesjonens post nr. 12 er det satt følgende vilkår:

Følgende elektriske anlegg skal fjernes innen to år etter idriftsettelse av den nye 300(420) kV-kraftledningen Blåfalli–Onarheim:

- et bryterfelt med tilhørende kontrollanlegg i eksisterende Husnes koblingsstasjon
- to ganger ca. 1,1 km av eksisterende 300 kV-ledning Blåfalli–Husnes L1 og L2 fra mast M43 til dagens Husnes transformatorstasjon

Det skal lages en plan for rivingen av ledningene. Planen skal forelegges NVE før arbeidene igangsettes, og den kan inngå i detaljplanen.

I detaljplanens vedlegg har dere beskrevet hvordan arbeidet med å fjerne koblingsfeltet i Husnes transformatorstasjon skal foregå. Dere skriver at entreprenør vil få tilgang til tilstrekkelig riggområde inne på eller ved Husnes transformatorstasjon for rivearbeidene, men at dette må avklares med Hydro før arbeidene starter. Hvis det blir behov for ny arealbruk for rivearbeidet, vil dette vurderes på lik måte som vurderingen gjort i avsnitt om arealbruk i detaljplanen.

Kapittel 6.2.6 i detaljplanen beskriver hvordan linene og mastene skal rives. Linene mellom mastene fjernes, isolatorskåler mv fjernes, og mastene demonteres eller veltes med helikopter eller kran, avhengig av adkomst. Mastefundament fjernes 20–30 cm under terreng (70 cm på fulldyrket mark), og jord tilføres for revegetering. Betong og armering leveres til gjenvinning. På dyrket mark legges matjord tilbake fra samme eiendom.

NVE vurderer at dere i detaljplanen beskriver på tilfredsstillende vis hvordan rivingen av eksisterende anlegg skal foregå, og vi vurderer at vilkår nr.12 i anleggskonsesjonen er oppfylt. Vi minner om at hvis det skulle oppstå behov for ny arealbruk, endrete prinsipper for tilbakeføring enn det som er omtalt i detaljplanen skal dette søkes om til NVE.

4.5 Skogrydding

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om skogrydding:

Det skal beskrives hvordan skogrydding skal gjennomføres, jf. veileder Skogrydding i kraftledningstraseer (nve.no)

Tiltakene som skal gjennomføres i forbindelse med bygging av transformatorstasjon, nye forbindelser mellom transformatorstasjon og eksisterende nettanlegg, nye permanente anlegg og midlertidige anlegg vil medføre skog- og vegetasjonsrydding.

Vi viser til detaljplanens kapittel 6.2.4, hvor prinsipper for skogrydding er omtalt. Der fremgår det også at det skal utarbeides en skogryddeplan for førstegangsrydding under ledningstrasé, som vil oversendes til NVE når den er klar og inngå som et supplement til detaljplanen.

Vi legger til grunn at skogryddeplanen for førstegangsrydding blir oversendt NVE som beskrevet før arbeidene med skogrydding begynner.

NVE konstaterer at detaljplanen inneholder prinsipper for skogrydding, og vi vurderer på bakgrunn av dette at detaljplanen oppfyller vilkåret. Vi legger videre til grunn at dere inkluderer prinsippet om begrenset skogrydding i internkontrollsystemet deres, slik at temaet også ivaretas i driftsfasen for kraftledningene.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.6 Naturfare

I konsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om flomsikkerhet:

Det skal beskrives hvordan omleggingen og byggingen av bekkesystem skal gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot flom ved store nedbørsmengder og vurdere virkningene av bekkeomleggingen på allmenne interesser

Statnett har fått utarbeidet en rapport som omhandler bekkeomleggingen og hvordan denne påvirker de allmenne interessene i bekkeomleggingsområdet, samt forholdene nedstrøms. Rapporten ligger på sakens side på nve.no. Åsmund Kåre R. har gjort NVE og Statnett oppmerksomme på at det er feil navnsetting på Onarheimselva. Det korrekte navnet er Onarheimsøyri.

Ifølge rapporten ligger ikke tiltaksområdet innenfor hensynssoner for skred. Det forventes ikke ytterligere erosjon nedstrøms bekkeomleggingsområdet, ettersom den totale vannmengden nedstrøms veien vil være lik dagens situasjon. Energidrepebassenget bidrar til å redusere energien i vannmassene.

Ifølge rapporten er oversvømmelser og flom ved store nedbørsmengder den største naturfarerisikoen. Bekkene i tiltaksområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for flom (NVE Atlas). Den nye bekkeløsningen er ifølge rapporten dimensjonert for å håndtere en flom med 1000 års returperiode.

Etter NVEs vurdering inneholder detaljplanen og den nevnte rapporten tilstrekkelig informasjon om hvordan omleggingen og byggingen av bekkesystem skal gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot flom ved store nedbørsmengder. Vi anser dermed vilkåret som oppfylt.

NVE minner om at det er konsesjonærens ansvar at planleggings-, anleggs- og driftsfasen tar høyde for den reelle skredfaren, og at anlegget ikke øker faren for flom for tredjepart.

4.7 Kulturminner

I anleggskonsesjonens post nr. 10 er det satt følgende vilkår:

- Det skal beskrives hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres og master skal plasseres for å unngå direkte berøring av kulturminne ID 135141
- Statnett skal registrere og dokumentere nyere tids kulturminne, Onarheimssaga

Statnett skriver i detaljplanen at verken kabel- eller luftforbindelsen mellom Onarheim transformatorstasjon og Husnes transformatorstasjon vil berøre kulturminne med ID 135141. Det vil imidlertid bli ryddet skog i traseen for den nye 420 (300) kV høyspentforbindelsen mellom de to stasjonene, og denne skogryddingen vil foregå tett på kulturminnet. For å unngå utilsiktet ødeleggelse eller annen negativ påvirkning vil arealet rundt kulturminnet bli inngjerdet og avspærret.

Onarheim transformatorstasjon, slik den er omsøkt, vil ødelegge et ikke-fredet kulturminne fra nyere tid, Onarheimssaga. Etableringen og plasseringen av tilkomstveien til stasjonen vil medføre nedbygging av det som er igjen av sagaen. NVE satte derfor som vilkår i konsesjonen at Statnett må registrere og dokumentere kulturminnet Onarheimssaga.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Statnett opplyser at Kraftmuseet i Tyssedal arbeider med å dokumentere Onarheimssaga i tråd med konsesjonsvilkåret. Kraftmuseet har vært på befaring i området, dokumentert restene av sagaen og kartlagt historien bak. Museet planlegger nå hvordan Onarheimssaga skal minnes.

Vestland fylkeskommune påpeker i sin høringsuttalelse at den delen av den Stavangerske Postveg som berøres av terrengtransport T14, tidligere har vært utsatt for omfattende inngrep i forbindelse med anleggsarbeid. Dette tilsier at behovet for Statnetts forsterkningstiltak på strekningen trolig vil være begrenset. Fylkeskommunen presiserer imidlertid at dersom arbeidet påvirker selve traseen til den Stavangerske Postveg, skal veien tilbakeføres til sin opprinnelige stand før T14-arbeidet starter.

Fylkeskommunen har ellers ingen vesentlige merknader, men understreker at eventuelle funn under gjennomføringen av anleggsarbeidet må meldes umiddelbart, og at arbeidet skal stanses inntil myndighetene har vurdert funnet.

Statnett skriver i sin kommentar til uttalelsen at området vil istandsettes etter at T14 er ferdig, og at de vil varsle Vestland fylkeskommune umiddelbart ved eventuelle funn, samt stanse arbeidet inntil videre til tilbakemelding foreligger.

NVE legger til grunn at Statnett istandsetter området som beskrevet og varsler fylkeskommunen ved eventuelle funn. Vi har ingen kommentarer til tiltaket ved den Stavangerske Postveg.

På bakgrunn av krav i detaljplanen om merking av kulturminne med ID 135141 i felt, og kontakt med Kraftmuseet i Tyssedal for dokumentasjon av Onarheimssaga, vurderer NVE at detaljplanen oppfyller konsesjonens vilkår knyttet til kulturminner.

4.8 Avbøtende tiltak for sauedrift

I anleggsconsesjonens post nr. 10 er det satt følgende vilkår:

Særlige behov og aktuelle tiltak for å avbøte ulemper for sauedriften skal beskrives

Eksisterende sauegjerdar på eiendommene gnr./bnr. 142/7 og 142/11 er markert i detaljplankartet. Statnett opplyser at gjerdene som hovedregel skal opprettholdes i anleggsperioden, men at det av praktiske årsaker vil være nødvendig å flytte enkelte gjerdar i ulike faser av anleggsarbeidet. Det fremgår blant annet at gjerdar må fjernes i forbindelse med bruk av areal P2 (baseplass).

Videre oppgir Statnett at gjerdar som flyttes, enten skal gjenbrukes eller erstattes med nye gjerdar av tilsvarende kvalitet og dimensjon. Etablering av nye gjerdar eller flytting av eksisterende gjerdar skal skje i samråd med grunneier. Grunneier skal også varsles dersom husdyr kommer ned fra beite eller tar seg inn på anleggsområdet. Statnett opplyser at grunneier er forelagt beskrivelsen i detaljplanen.

NVE er positive til at flytting og etablering av gjerdar skal skje i samråd med grunneier. Vi legger til grunn at Statnett har gode varslingsrutiner hvis husdyr oppdages i nærheten av anleggsområdet. Vi anser vilkåret som oppfylt.

4.9 Støy i anleggsperioden

A. K. Rørvik har i sin høringsuttalelse påpekt at støy ikke er omtalt i detaljplanen. Han viser til at bolighusene på gnr./bnr. 143/31 og 143/203 ligger henholdsvis om lag 130–160 og 200–250 meter fra anleggsområdet, og at deler av vegetasjonen mellom husene og anlegget vil bli fjernet ved bygging av tilkomstvei og omlegging av bekkeløp.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Rørvik understreker behovet for strenge krav til støy i anleggsperioden, med begrensning av støyende arbeid til normal dagtid og full stans på søndager og helligdager. Han foreslår også kontinuerlige støymålinger ved berørte boliger, inkludert de øst for fylkesveien.

Statnett opplyser i sin kommentar til høringsuttalelsen at de forholder seg til retningslinjer for støy i arealplanlegging, som også vil gjelde for anleggsperioden. Dette innebærer at støyende aktiviteter vil bli regulert etter tid på døgnet, og i helger og høytider.

NVE er enig med Rørvik om at støyende arbeider kan være belastende for beboere i området. Vi legger til grunn at Statnett forholde seg til retningslinjer for støy i arealplanlegging, slik de beskriver, og vil i tillegg sette vilkår om at Statnett skal etablere et system for varsling av særlig støyende anleggsarbeider for beboere og interesser nær tiltaksområdet.

4.10 Oppsummering

NVE vurderer at detaljplanen er et godt utgangspunkt for hvordan byggingen av Onarheim transformatorstasjon skal foregå, og at tiltak beskrevet i detaljplanen vil være med på å begrense ulemper som utbyggingen kan medføre. NVE har i godkjenningen av detaljplanen satt vilkår for å begrense ulemper for allmenne interesser og miljø. Vilkårene er presentert i vedtaksbrevet¹². NVE minner om at detaljplanen ikke kan fravikes uten vår godkjenning.

¹² NVE ref.: 202512821-21.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

5 Vedlegg

Vedlegg 1 – Sammenfatning av høringsuttalelser